

INSTITUT FÜR FILM UND BILD I MÜNCHEN

AF WERNER ZURBUCH

I forbundsrepublikken findes en institution, der løser en vigtig opgave: Ungdommens optagelse ved hjælp af film, lysbilleder, båndoptagelser og gramfonoplader. „Das Institut für Film und Bild in Wissenschaft und Unterricht“ i München er oprettet af den tyske forbundsrepublik og Vestberlin med pædagogisk-videnskabelige mål for øje. Midlerne skaffer republikkens „Länder“. Bidragenes størrelse udregnes efter elevantallet i de forskellige Länder. I øvrigt tilflyder der lejlighedsvis instituttet formålsbestemte tilskud andetsteds fra, f. eks. fra industrien. Et tilsynsråd overvåger til stadighed produktionen. Lærere og pædagogiske „Arbeitsgemeinschaften“ fremsætter forslagene. Emnerne udvælges fra alle undervisningsområder, og der tages hensyn til en række alderstrin.

Fremstillingen af filmene (der gennemsnitligt varer et kvarter) varetages i reglen af private dokumentarfilmproducenter. Kun ca. 15 pct. – først og fremmest film, der stiller særlige optagelsestekniske krav – bliver produceret på selve instituttet. Nogle af de anvendte film skaffer man sig fra det forhåndenværende dokumentarfilmrepertoire. Drejebøgerne til instituttets film skrives af erfarne manuskriptforfattere i samråd med instituttets pædagogiske eksperter. Også under indspilningen sørger instituttet for, at pædagogiske kræfter står til rådighed. Mens undervisningsfilmene tidligere for det meste var stumme, indtager tonefilmene

nu en stedse større plads. Tone er f. eks. normalt påkrævet i film om samfundsproblemer og dyrefilm.

Instituttets tidsskrift „Film Bild Ton“, der kommer en gang om måneden, behandler den moderne anskuelsesundervisnings pædagogiske og tekniske problemer. Også filmæstetiske spørgsmål bliver berørt. I en serie pjecer bliver specielle problemer fra instituttets arbejdsfelter behandlet (eksempelvis *Detlof Karsten*: „Die Sprache des Films“).

Af naturfilmene, der hovedsageligt er beregnet for biologiundervisningen, skal her nævnes den begavede *Heinz Sielmanns* film: „Quick, das Einhornchen“, spættefilmen „Zimmerleute des Waldes“, „Die Iltiskoppel“ og „Wiesensommer“.

Blandt filmene om filmkundskab kan nævnes „Variationen über ein Filmthema“ og „Eine Filmszene entsteht“ (af *Ernst Niederreither*) der bl. a. viser, hvor væsentlige de rigtige indstillinger og belysninger er i film.

En af filmene om samfundkundskab skildrer demokratiets ide: „Ein Landsgemeinde-Sonntag in der Schweiz“. En anden film handler om arbejdet i den tyske forbundsstat: „Die Sitzung ist eröffnet“ – man er her bl. a. til stede ved en spørgetime i forbundsagen.

I de tre film „Der Held“, „Erste Begegnung“ og „Jungens in den Flegeljahren“ løser instituttet en vigtig social opgave. Man skal blot ikke vente socialkritiske studier over

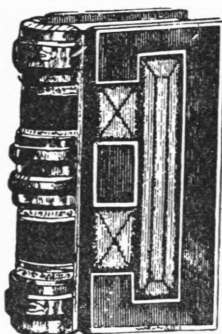
emnerne; pengene kommer delvis fra Bonn, og i de økonomiske miraklers land er alt perfekt! Der er ingen kritik nødvendig! Men i filmene fremstilles kendsgerninger, hvis baggrund bør uddybes ved diskussion. Hvorfor har f. eks. den unge mand i „Erste Begegnung“ – den bedste af filmene – allerede en bil? Hvorfor føler den unge pige sig så stærkt tiltrukket af manden med bilen? Hvorfor fordriver de unge i en anden af filmens episoder tiden med at studere billige postkort? En sekstenårig praler med eventyr, der kun har fundet sted i hans fantasi. Filmen behandler ondt, som måske mere skyldes tiden end forældrene. I ni episoder har Ernst Niederreither meget dygtigt forsøgt at skildre pigers og drenges samvær lige fra sandkassealderen til den første ungdomsforelskelse. *Joachim Faber* hjalp ham med den udmærkede atmosfære i det musikalske akkompagnement, og den kendte forfatter *Paul Alverdes'* manuskript har også bidraget væsentligt til at gøre filmen vellykket. I visse henseender mindede filmen om „Menschen am Sonntag“. Den sidste episode skildrer et beundringsværdigt naturligt forhold. En ung mand og en ung kvinde er beskæftiget i et avistrykkeri, man ser dem ved arbejdet, og senere ser man dem bade. Man får virkelig en fornemmelse af alt det, man søger i kontakten med andre. En dialog om ægteskabet giver mulighed for en passage af oplysende art.

Disse film varer fra 20 til 30 minutter, og det er meningen, at der kun skal vises en pr. mødeaften, således at der bliver god tid til diskussion. De unge mennesker diskuterer som regel problemerne med megen alvor. Ganske vist finder nogle pædagoger, at film ikke er noget for ungdommen. Man må antage, at det er mennesker, som aldrig går i biografen, fordi de har en forkert forestilling om, hvad der bliver budt på. Institutets medarbejderstab borger for produktionens alvor. Skønt man som nævnt ikke finder nogen social kritik i fil-

mene, viser de dog nye veje for den tyske dokumentarfilm; thi dokumenter er de, og udtryk for en ærlig vilje til at vække ungdommen til eftertanke, til forståelse af forskellen mellem mod og dumdristighed (som „Der Held“, der handler om unge mænds praleri over for pigerne) og til at erkende sine fejl (som „Jungens in den Flegeljahren“ af *Rudolf W. Kipp*).

At arbejdet bliver gjort med megen omhu, fremgår allerede af den kendsgerning, at man indtil nu kun har fremstillet 3 film af denne art. Pengene er der, men man bruger lang tid til planlægningen. Børn og unge er jo meget følsomme. De vil ikke belæres, man må bringe dem erkendelsen således at de på een gang bliver underholdt og belært.

Der samarbejdes med institutioner af samme art i andre lande, og instituttet er medlem af „International Council for Educational Films“, som er rådgivende for UNESCO i spørgsmål, der har med opdragelse gennem film og billeder at gøre.

Officielt

N. Cherkasov: „Notes of a Soviet Actor“.
Foreign Languages Publishing House, Moskva
1957.

Det er med stor forhåndsinteresse, at man giver sig i kast med den foreliggende publikation. *Nikolai Cherkasov* er vel den bedst kendte af vor generations sovjetrussiske skuespillere. Man husker ham især fra *Eisensteins* to magtfulde historiske epoeer „Alexander Nevski“ og „Ivan den Grusomme“. Samtidig ved man,